

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

شماره: ۵۱۰۰۱/۷۵۷۹۱ هـ

تاریخ: ۱۳۹۵/۶/۱۱

وزارت کشور - وزارت راه و شهرسازی
سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران

هیئت محترم وزیران در جلسه ۹۴/۹/۴ به پیشنهاد شماره ۲۱۴۰۲/۹۳۲ مورخ ۱۳۹۳/۹/۲۴ سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری تأسیسات گردشگری و نظارت بر آنها را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل، درجه بندی و نرخ گذاری
تأسیسات گردشگری و نظارت بر آنها

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - سازمان: سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری.

ب - قانون: قانون توسعه صنعت ایرانگردی و جهانگردی مصوب ۱۳۷۰ و اصلاح بعدی آن.

ج - تأسیسات گردشگری: واحدهایی که پس از اخذ مجوزهای لازم از سازمان و با رعایت قوانین و مقررات مربوط به شرح زیر تأسیس یا فعالیت می نمایند:

۱. هتل، متل و میهمانپذیر.

۲. مراکز اقامتی خودپذیرایی شامل هتل آپارتمانها، زائرسراها و خانه مسافرها.

۳. اقامتگاههای بوم گردی و اقامتگاههای سنتی.

۴. مراکز تفریحی و سرگرمی گردشگری.

۵. مجتمع ها، اردوگاه ها و محوطه های گردشگری.

۶. مراکز گردشگری سلامت از قبیل مجتمع های سلامت تندرستی و آبدرمانی و هتل بیمارستان.

۷. محیطها و پارکهای طبیعت گردی و گردشگری روستایی و عشایری.

۸. مراکز گردشگری ساحلی و دریایی.

۹. واحدهای پذیرایی و انواع غذاخوری های منفرد بینراهی موجود.

۱۰. تأسیسات اقامتی و پذیرایی واقع در مجتمع های خدمات رفاهی بینراهی.

۱۱. واحدهای پذیرایی واقع در پایانه ها (ترمینال) فرودگاهها، پایانه های مسافربری زمینی، برون شهری، دریایی و ریلی.

۱۲. واحدهای پذیرایی واقع در پایانه های مسافری مرزی کشور.

۱۳. سفره خانه های سنتی.

۱۴. مناطق نمونه گردشگری.

۱۵. دهکده های سلامت.

۱۶. دفاتر یا شرکت های خدمات مسافرتی و جهانگردی.

د - دستگاه اجرایی : دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری، مصوب ۱۳۸۶

فصل دوم - ضوابط صدور مجوز ایجاد، اصلاح و یا تکمیل تأسیسات گردشگری

ماده ۲- متقاضی ایجاد، اصلاح و یا تکمیل تأسیسات گردشگری مکلف است پس از کسب موافقت اولیه سازمان مدارک مورد نیاز را جهت بررسی و تطبیق با ضوابط مربوط به سازمان ارائه کند.

تبصره: مراجع استعلام شونده، موظفند ظرف یک ماه به استعلام های سازمان پاسخ دهند.

عدم ارائه پاسخ در مهلت یادشده در حکم موافقت تلقی میگردد.

ماده ۳- تشخیص ایجاد و صدور مجوز انواع تأسیسات گردشگری و همچنین اصلاح، تکمیل، تجهیز و بهره برداری این تأسیسات منحصراً از وظایف و اختیارات سازمان می باشد.

تبصره: کلیه دستگاه های اجرایی موظفند ضوابط قانونی و مورد عمل خود را در این زمینه جهت ملاحظه و رعایت آنها به سازمان اعلام نمایند و سازمان هنگام صدور مجوز مقررات مزبور را لحاظ خواهد نمود.

ماده ۴ - شهرداری ها و سایر مراجع صادرکننده پروانه ساختمان تأسیسات گردشگری موظفند، ضمن رعایت ضوابط مربوط به خود، مقررات اعلام شده توسط سازمان را نیز رعایت نمایند.

تبصره: مراجع صادرکننده پروانه ساختمان، مجاز به صدور پروانه احداث ساختمان تأسیسات گردشگری قبل از اعلام موافقت سازمان نمی باشد.

ماده ۵- دارنده مجوز ایجاد، اصلاح و یا تکمیل تأسیسات گردشگری، مکلف است طرح مربوط را بر اساس برنامه زمان بندی شده مورد تأیید سازمان به پایان برساند و به طور مرتب پیشرفت کار را به سازمان اطلاع دهد.

تبصره: علل قهری و اضطراری (از قبیل وقوع جنگ، سیل، زلزله و ...) به تشخیص سازمان شامل تأخیر نمی باشد.

فصل سوم - ضوابط صدور پروانه بهره برداری

ماده ۶- دارنده مجوز احداث تأسیسات گردشگری، موظف است پس از اتمام عملیات ساختمانی و تجهیز واحد مربوط، مراتب را جهت دریافت پروانه بهره برداری موقت به اطلاع سازمان برساند سازمان باید نسبت به صدور پروانه موقت صرفاً برای یک دوره شش ماهه اقدام نماید. در این مدت دارنده مجوز باید نسبت به اخذ گواهینامه استاندارد کیفیت خدمات گردشگری اقدام و سازمان برای واحدهایی که موفق به اخذ گواهینامه مذکور شده‌اند، پروانه بهره برداری صادر نماید.

تبصره ۱: سازمان صرفاً برای محل های تأییدشده، پروانه بهره برداری صادر خواهد کرد و پروانه های صادره قابل تسری برای تأسیسات گردشگری نقاط دیگر نمی باشد.

تبصره ۲: مدت اعتبار پروانه بهره برداری تأسیسات گردشگری از تاریخ صدور، سه سال تمام بوده و تمدید آن از طریق سازمان منوط به بررسی اعتبار مجدد گواهینامه استاندارد کیفیت خدمات گردشگری است.

تبصره ۳: پروانه بهره برداری صادر شده برای هر واحد تأسیسات گردشگری شامل کلیه فعالیت های آن واحد می باشد. در صورت واگذاری هر یک از فعالیت ها به اشخاص غیر، مسئولیت حسن اداره آنها صرفاً با دارنده مجوز می باشد.

تبصره ۴- کلیه متقاضیان تأسیسات گردشگری موظفند حداقل یک ماه قبل از اتمام مدت اعتبار پروانه بهره برداری نسبت به تمدید پروانه اقدام نمایند. سازمان مکلف است در صورت انقضای مدت اعتبار پروانه بهره برداری و عدم ایفای تعهدات مربوط از سوی متقاضی از ادامه فعالیت واحد جلوگیری نماید.

ماده ۷- بهره بردار تأسیسات گردشگری باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - دارا بودن **گواهی صلاحیت‌های حرفه‌ای** لازم به تائید مراجع ذیربط.

ب - داشتن پروانه اشتغال به کار از مرجع ذیصلاح برای اتباع خارجی.

ج - داشتن کارت پایان خدمت و وظیفه یا معافیت دائم برای اتباع ذکور ایرانی.

تبصره ۱: هرگاه متقاضی پروانه بهره برداری شخص حقوقی باشد، باید در اساسنامه آن، زمینه خدمات گردشگری پیش بینی شده باشد.

تبصره ۲: در صورت مشاع بودن مالکیت تأسیسات گردشگری، مالکین موظفند **شخص واجد شرایط** را به عنوان نماینده رسمی معرفی نمایند و پروانه بهره برداری فقط به نام وی صادر خواهد شد. در صورت بروز اختلاف بین ذینفعان و عدم معرفی نماینده ذیصلاح، پروانه بهره برداری صادر و تمدید نخواهد شد.

تبصره ۳: در صورتیکه دارنده پروانه بهره برداری فوت نماید وراثت یا نماینده قانونی آنها موظفند تا یک سال با رعایت تبصره (۲) این ماده تقاضای صدور پروانه بهره برداری مجدد نمایند. در این مدت پروانه بهره برداری قبلی به قوت خود باقی خواهد بود.

ماده ۸- انتقال پروانه بهره برداری تأسیسات گردشگری در صورت واجد شرایط بودن متقاضی جدید منوط به موافقت سازمان می باشد.

ماده ۹- تبدیل و تغییر نوع بهره برداری تأسیسات گردشگری تحت هر عنوان باید با موافقت سازمان باشد.

فصل چهارم - ضوابط درجه بندی

ماده ۱۰- تأسیسات گردشگری حسب نوع، بر اساس مشخصات فنی، تجهیزات، نیروی انسانی و کیفیت ارائه خدمات به شرح زیر درجه بندی می شوند:

الف - هتل ها به پنج درجه یک ستاره، دو ستاره، سه ستاره، چهار ستاره و پنج ستاره.

ب - سایر تأسیسات گردشگری به تشخیص سازمان به سه درجه یک، دو و سه.

تبصره ۱- شرح مشخصات، ضوابط و درجه بندی تأسیسات گردشگری موضوع این ماده توسط سازمان تعیین و پس از تائید رییس سازمان اجرا خواهد شد.

تبصره ۲- سازمان می تواند به واحدهای اقامتی و پذیرایی که تجهیزات و خدماتی بیش از حد ضوابط لازم برای درجه مصوب ارائه می کنند، طبقه ممتاز اعطا نماید.

ماده ۱۱- درجه بندی، سلب و تغییر درجه، تعطیلی موقت و یا لغو پروانه بهره برداری تأسیسات گردشگری بر عهده کمیسیون درجه بندی است که با عضویت مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان و یا معاون گردشگری استان، نماینده تشکّل صنفی گردشگری و نماینده اداره کل نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری سازمان در استا نها تشکیل می شود. کمیسیون یادشده موظف است بر **طبق استانداردهای کیفیت خدمات گردشگری مصوب، ضوابط و دستورالعمل های ابلاغ شده سازمان، تأسیسات گردشگری را در چارچوب این آیین نامه درجه بندی، سلب و تغییر درجه دهد.** سازمان می تواند از شرکت های صاحب صلاحیت به عنوان عوامل تطبیق استانداردهای کیفیت خدمات گردشگری استفاده نماید.

تبصره ۱: شیوه نامه درجه بندی، شرح وظایف و نحوه عملکرد شرکت های عامل تطبیق توسط سازمان تدوین و پس از تائید رییس سازمان ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۲: درجه بندی آن دسته از تأسیسات گردشگری که استانداردهای کیفیت خدمات گردشگری آنها هنوز مصوب نگردیده حسب پیشنهاد هر یک از اعضای کمیسیون درجه بندی و مطابق مفاد شیوه نامه درجه بندی تأسیسات گردشگری انجام خواهد شد.

تبصره ۳: درجه تعیین شده در موافقت اصولی صادره صرفاً به عنوان درجه اولیه تلقی شده و مرجع نهایی تعیین درجه، کمیسیون درجه بندی است. در صورت اعتراض بهره بردار به رأی صادره موضوع وفق مفاد شیوه نامه درجه بندی تأسیسات گردشگری بررسی خواهد شد.

تبصره ۴: بهره بردار تأسیسات گردشگری می تواند ظرف پانزده روز پس از ابلاغ رأی به صورت کتبی به آن اعتراض نماید. اعتراض به رأی کمیسیون درجه بندی به کمیسیون عالی تجدیدنظر مرکب از نماینده معاون گردشگری سازمان، مدیرکل نظارت و ارزیابی خدمات گردشگری، مدیرکل حقوقی سازمان و نماینده تشکّل صنفی مربوط مورد رسیدگی و رأی صادره، قطعی و لازم الاجرا است.

ماده ۱۲- در هر یک از تأسیسات گردشگری که موفق به دریافت گواهینامه استاندارد کیفیت خدمات گردشگری شده اند نرخ اتاق، اغذیه و سایر خدمات توسط بهره بردار پیشنهاد شده و پس از تائید تشکّل صنفی گردشگری و تائید نهایی مدیرکل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری استان، یک نسخه از آن به منظور نصب در واحد مورد بهره برداری ارسال می گردد. **نرخ آن دسته از تأسیسات گردشگری که استانداردهای کیفیت خدمات**

گردشگری آنها هنوز مصوب نشده، مشترکا توسط سازمان و تشکل صنفی گردشگری و با در نظر گرفتن شاخص نرخ تورم سالیانه اعلام شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین و به بهره بردار ابلاغ می‌شود.

تبصره: بهره‌بردار تأسیسات گردشگری موظف به رعایت نرخ نامه های ابلاغی می‌باشند و در صورت تخطی مطابق تبصره (۱) ماده (۱۷) با آنها برخورد خواهد شد.

ماده ۱۳- سازمان باید ظرف شش ماه پس از صدور پروانه بهره‌برداری موقت نسبت به درجه بندی و صدور پروانه بهره برداری جهت تأسیسات گردشگری اقدام کند.

فصل پنجم- شرایط اداره کنندگان تأسیسات گردشگری

ماده ۱۴- مسئولیت اداره تأسیسات گردشگری موضوع این آیین نامه به عهده مدیری خواهد بود که واجد شرایط زیر باشد:

الف -متدین به دین اسلام و یا سایر ادیان رسمی مصرح در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران برای اتباع ایرانی.

ب -دارا بودن گواهی عدم سوءپیشینه کیفری در حدود مقرر در ماده (۲۵) قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲

ج -دارا بودن کارت پایان خدمت و وظیفه یا معافیت دائم برای اتباع ذکور ایرانی.

د -اجازه اشتغال به کار از مراجع مربوط برای اتباع خارجی.

ه -دارا بودن گواهی عدم اعتیاد به مواد مخدر و داشتن کارت معاینه بهداشتی.

و -دارای مدرک تحصیلی متناسب با تأسیسات گردشگری بر اساس دستورالعملی که به تأیید رییس سازمان میرسد.

ز -دارا بودن گواهینامه معتبر مربوط به طی دوره آموزشی تخصصی از مراکز آموزشی داخل یا خارج از کشور و یا موفقیت در آزمون فنی و تخصصی سازمان.

ح - تسلط به یکی از زبانهای خارجی توسط مدیران هتلهای سه، چهار و پنج ستاره و تأسیسات گردشگری ویژه به تناسب درجه واحد در حد لزوم حسب دستورالعمل سازمان.

ماده ۱۵- سازمان برای مدیران تأسیسات گردشگری واجد شرایط کارت مدیریت صادر خواهد کرد. مدت اعتبار این کارت سه سال است و صدور و تمدید کارت مدیریت منوط به ارائه تقاضای کتبی به سازمان می‌باشد.

تبصره ۱- هر شخص فقط می‌تواند در یک زمان مدیریت یک واحد از تأسیسات گردشگری را عهده‌دار شود.

تبصره ۲- مدیران تأسیسات گردشگری غیر از اشتغال در واحد مربوط نباید شغل دیگری داشته باشند.

ماده ۱۶- دارندگان پروانه بهره‌برداری تأسیسات گردشگری در صورت غیبت مدیر واحد به مدت بیش از دو ماه موظفند پس از موافقت کتبی سازمان، نسبت به معرفی جانشین واجد شرایط اقدام نمایند. جانشین، حداکثر سه ماه می‌تواند اداره واحد گردشگری را عهده‌دار شود. در صورتی که مدیر در پایان مدت موافقت شده حضور خود را در محل کار کتباً اعلام ننماید، سازمان می‌تواند او را از مدیریت عزل و با واحد مربوط برابر ماده (۱۸) رفتار نماید.

فصل ششم - نظارت بر فعالیت تأسیسات گردشگری

ماده ۱۷- نظارت بر فعالیت تأسیسات گردشگری موضوع این آیین‌نامه از جهت سطح و کیفیت ارائه خدمات و رعایت ضوابط درجه بندی و نرخ‌های تعیین شده به عهده سازمان است. در صورت مشاهده قصور یا تقصیر در اداره مطلوب تأسیسات گردشگری و یا هرگونه نارسایی و تخلف از مفاد این آیین‌نامه به شرح زیر عمل خواهد شد:

الف - تذکر کتبی با درج در سابقه واحد.

ب - اخطار کتبی با تعیین مهلت مناسب جهت رفع اشکال و نارسایی.

ج - کاهش درجه تأسیسات گردشگری موضوع ماده (۱۰).

د - تعلیق مجوز بهره‌برداری تا رفع اشکال و نارسائی‌ها (در خصوص تأسیسات پذیرایی حداکثر تا یک ماه).

ه - لغو پروانه بهره‌برداری.

تبصره ۱: در صورت وقوع گران‌فروشی، کم‌فروشی، عدم ارائه خدمات مطلوب و وضعیت نامناسب بهداشتی، سازمان می‌تواند برابر بند (د) این ماده اقدام نماید.

تبصره ۲- سازمان می‌تواند مدیر یا بهره‌بردار متخلف لغو مجوز شده را به مدت دو سال از تصدی مدیریت یا بهره‌برداری تأسیسات گردشگری محروم نماید.

تبصره ۳- کاهش درجه، تعلیق و لغو پروانه بهره‌برداری تأسیسات گردشگری، صرفاً با تأیید کمیسیون درجه بندی امکان‌پذیر خواهد بود.

ماده ۱۸- در صورت فوت، استعفا یا لغو کارت مدیریت واحد گردشگری، بهره بردارموظف است ظرف دو ماه نسبت به تعیین و معرفی مدیر واجد شرایط طبق ماده (۱۵) اقدام نماید. در صورت عدم اقدام، سازمان می‌تواند واحد مزبور را تعطیل نماید.

ماده ۱۹- چنانچه رسیدگی به تخلف واحد تأسیسات گردشگری از حیثه اختیارات سازمان خارج باشد باید فوراً موضوع به مراجع ذیصلاح جهت اقدام قانونی اعلام شود.

ماده ۲۰- چنانچه واحد گردشگری بدون داشتن مجوز و یا عذر موجه سه ماه تعطیل باشد، پروانه بهره‌برداری آن رأساً توسط سازمان لغو و برای شروع بهره‌برداری مجدد رعایت کلیه مواد این آیین نامه الزامی است.
تبصره ۱: تشخیص موجه یا غیرموجه بودن علت تعطیل با سازمان است.

تبصره ۲: تأسیسات گردشگری که فعالیت آنها فصلی است به تشخیص سازمان مشمول این ماده نخواهند بود.
ماده ۲۱- مدیران تأسیسات گردشگری موظفند فهرست نرخ اتاق، اغذیه، آشامیدنی‌ها و سایر خدمات واحد مربوط را در برگ‌ها و اندازه‌های استاندارد در محلی مناسب در معرض دید مسافران و مهمانان نصب نموده و متعهد به رعایت آن باشند.

تبصره: تأسیسات گردشگری موظفند، صورتحساب‌ها و فهرست نرخ اغذیه و سایر خدمات خود را روی نمونه‌هایی که به زبان فارسی و یکی از زبانهای خارجی تهیه شده است، به مشتریان ارائه نمایند.

ماده ۲۲- مدیر واحد اقامتی موظف است گزارش روزانه ورود و خروج مهمانان و سایر اطلاعات آماری مورد نیاز سازمان را طبق دستورالعمل‌های صادره سازمان تهیه و به سازمان ارائه نماید.

تبصره: سازمان می‌تواند در صورت عدم ارائه اطلاعات مورد درخواست برابر ماده (۱۷) با واحدهای مستتکف، رفتار نماید.

فصل هفتم - متفرقه

ماده ۲۳- ادارات نظارت بر اماکن عمومی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلفند به تقاضای سازمان، رأساً از ادامه فعالیت تأسیسات گردشگری که برخلاف این آیین نامه عمل کنند و همچنین تأسیسات غیرمجاز که به اسکان و پذیرایی میهمانان و مسافران مبادرت می‌باشد، جلوگیری و نتیجه را کتبا به سازمان اعلام نمایند.

تبصره ۱- جلوگیری از ادامه فعالیت تأسیسات گردشگری متخلف و غیرمجاز باید پس از تعیین مهلت مناسب به تشخیص سازمان و در صورت لزوم همراه با لاک و مهر یا پلمپ تمام یا قسمتی از واحد صورت گیرد که حدود آن به اعلام سازمان می باشد.

تبصره ۲: در موارد سلب درجه و تعطیل دائم واحد گردشگری، مراجع مذکور در این ماده موظفند، همزمان با اجرای دستور تعطیل نسبت به محو نام و سایر علائم و آثبات واحد گردشگری از روی تابلوها و مانند آن اقدام نمایند.

ماده ۲۴- تأسیسات گردشگری سازمانهای دولتی، شهرداریها و نهادهای انقلاب اسلامی نیز مشمول مفاد این آیین نامه می باشند. سازمان های دولتی مشمول این آیین نامه ملزم به احراز آن دسته از شرایط مندرج در این آیین نامه که بر اساس دولتی بودن آنها موضوعیت ندارند، نمی باشد.

ماده ۲۵- سازمان دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت تشکلهای تأسیسات گردشگری و نیز صدور مجوز برای اشخاص حقوقی برای فعالیت در تأسیسات گردشگری و سایر دستورالعمل های مورد نیاز در اجرای این آیین نامه را تهیه و با تأیید رییس سازمان ابلاغ می نماید.

ماده ۲۶- این تصویب نامه ، جایگزین تصویر نامه شماره ۷۴۰۸ ت ۱۴۱ مورخ ۱۳۶۸/۳/۲ و اصلاحات بعدی آن می شود.

اسحاق جهانگیری **معاون اول رییس جمهور**

رونوشت:

دفتر مقام معظم رهبری ، دفتر رییس جمهور قوه قضاییه ، دفتر معاون اول رییس جمهور ، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاونت حقوقی رییس جمهور ، معاونت امور مجلس رییس جمهور ، معاونت اجرایی رییس جمهور، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور ، معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی، امور تدوین ، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، کلیه وزارتخانه ها، سازمانها ، و موسسات دولتی ، نهادهای انقلاب اسلامی ، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ میشود.